

Anh Đạ Phạ

Tác Giả: Hạ Dzạ nh

Thứ Ba, 25 Tháng 1 Năm 2011 16:15

Đã lâu, lâu lạ m rạ i, ngạ i dân xã Hòa Trạ ng không ai còn nghe nói đạ n tằm hạ i anh đạ Phạ ạ đầu nạ a.

Nhạ u ngạ i đạ n rạ ng anh đã chạ t bên Tân thạ giạ i. Riêng tụi, tụi không sao quên đạ c anh, mà không quên đạ c anh, có nghĩa là anh vạ n sạ ng, ít nhạ t là trong ký ạ c tụi.

Mạ đạ n năm hạ n ba mạ i tuạ i, anh đạ Phạ mạ i đạ n làm rạ mạ tụi đạ chạ ngày cạ i chạ Yên vạ làm vạ .

Đó là mạ t anh chàng rạ t rẹ, nhút nhát, đạ i vạ i nhà vạ rạ t nạ sạ , nhạ ng lạ i tạ ra hạ t sạ c tháo vát trong mạ i công viạ c.

Lạ tạ i nhà tụi trong hạ n hai năm, anh giạ gịn tạ ng cạ chạ , lạ i nói, ngay cạ viạ c giáp mạ t chạ Yên, anh cũng cạ tránh đạ khạ i mang tạ ng là suạ ng sạ . Mạ tụi thạ ng anh vì anh nạ t na, cạ n cạ , giao cho viạ c gì cũng làm đạ n nạ i, đạ n chạ n. Mạ tụi thạ ng nói:

- Th ng Ph nó nghèo nh ng là cái nghèo thanh b ch. Ông Bi m l i là ông đ nho hay ch nh t xã.

ông Bi m là b anh đ Ph. Vác l u chống đi thi h ng tú tài, th t th, ông quay v làng m l p d y h c. Cái thu "chi, h, gi, d" nhanh chóng qua đi, h c trò ông Bi m s m đ i ng n bút lông sang ngòi bút s t. Trong đám môn sinh th a v ng đ n, ch còn m t ng i theo h c, ngoan ngoãn n m r p trên chi c chi u, mài m c, chép bài. Ng i đó là anh đ Ph, v a là con, v a là môn đ c a th y.

R i anh Ph cũng thôi h c n t. V n li ng ch nghĩa b ban cho, anh Ph ch còn gi l i đ c m i trang lu n ng và anh chuy n sang đ c ch Nôm, đ a vào cu n Kim Vân Kí u truy n kh c g, in chân ph ng trên n n gi y b n:

Trăm năm trong cõi ng i ta,

Ch tài, ch m nh khéo là ghét nhau.

Ti ng anh đ Ph ngâm Kí u nghe bu n nh ti ng x g vào nh ng chi u n ng tà hiu h t. Và cái nghèo, cái đói cũng len l i vào ba gian nhà lá th a t, làm h c hác thêm nét m t ng i b và làm r n đ n hai b qu n áo may b ng v i trúc bâu, lâu ngày s i đã b, c a hai b con ông Bi m.

H i gia đình tôi m i đ n "ng c" ở xã Hòa Tr ng này, ba tôi tìm t i k t thân v i ông Bi m. Ông là ng i đ c xóm làng v n, h bên ngo i ông l i trùng v i h chúng tôi.

Theo m t t p t c đã có t nhi u đ i, ba tôi, m i khi đ n ng c ở đ u, th ng v n tìm nh ng ng i "đ ng tính", ho c "đ ng tu", "đ ng h ng" đ k t nghĩa. H n n a, ông Bi m l i am hi u Hán h c, nên qua nh ng câu chuy n trao đ i, ông tr thành ng i b n tâm đ c v i ba tôi. M i l n sang nhà ông ch i, ba tôi đ u đ t tôi đi theo. Đó cũng chính là đ u m i thân quen đ a đ y anh đ Ph tr thành ng i con r trong gia đình chúng tôi

Anh Đạ Phạ

Tác Giả: Hạ Dzạ nh

Thứ Ba, 25 Tháng 1 Năm 2011 16:15

Còn chạ Yên, chạ gái nuôi, thì mạ tôi đạ t đạu chạ ngạ i đó, tuạ i chạ cũng xạ p xạ tuạ i anh Phạ, và cũng ạ ạ c mong kín đáo mạ t tạ m chạ ng chạ nhạ anh.

Thạ y anh đạ Phạ lạ n nào đạ n vạ i chúng tôi cũng chạ vạ i cái áo cánh nâu, chiạ c quạ n nâu, tôi hiạ u ngay rạ ng anh chạ có đạ c mạ t bạ nhạ thạ mà khi vạ nhà anh cạ i ngay ra, đạ mạ c vào chiạ c quạ n vá, hoạ c đóng mạ t cái khạ nâu. ạ quạ tôi ngày xạ a, đàn ông nghèo đóng khạ ra đạ ạ ng là chuyạ n thạ ạ ng thạ y. Mạ t lạ n, tôi bạ o nhạ anh Phạ :

- Anh em còn mạ y bạ quạ n áo đạ y. Hay là em lạ y đạ a anh mạ c tạ m nhạ?

Tạ c thì anh Phạ rạ i rít xua tay, mạ t ạ ng đạ :

- Chạ t! Ai lạ i làm thạ . Mạ biạ t, mạ c ạ ạ i cho!

ạ anh Phạ muạ n nói:

-... Chạ Yên biạ t, chạ Yên cạ ạ i cho.

Nhạ ng anh không dám nhạ c đạ n hai tiạ ng "chạ Yên".

Đạ là ngạ ạ i thân cạ a anh Phạ, tôi hay sang nhà anh chạ i. Nhà anh ngăn nạ p nhạ ng có vạ trạ ng trạ i, mái lá, vách đạ t, sân bạ ng đạ t nạ n, nạ a sào vạ ạ n trạ ng mạ y hàng cây cam, cây bạ ạ i, vài thân cau. Tạ ngõ chạ y vào là hai hàng rào rậm bạ t cạ t tạ a gạ n gàng.

Nhạ ng ngày hè oi ạ, sang nhà anh chạ i, tôi có cái cạ m giác nhạ đạ c hạ ạ ng nhạ ng làn gió mát rạ i, làn gió thạ ạ ng ngày vạ n lay đạ ng nhạ nhạng chiạ c quạ n vạ i trúc bâu phạ i trên dây thạ ng, cái quạ n đạ c nhạ t ông Biạ m đạ i khô đạ n ạ ạ ng nhạ mạ c vào, mạ i khi có viạ c ra đạ ạ ng hay đi ấ cạ . Ông Biạ m sạ ng bạ ng nghạ viạ t câu đạ i và tính hạ ngày giạ hung cát cho nhạ ng đôi lạ a

thành thân.

Vn li ng hàng năm c a gia đình ông là hai mùa tr y qu v n đem ra ch bán, ch t chiu đ dành trong cái tráp g s n đen. T ngày đ c nh n làm thông gia v i nhà tôi, ông Bi m m i năm ba b n l n bi n m t món l sang sêu t t, có khi là mâm xôi, con gà, có khi là m y gói chè h ng, khay ngũ qu .

Tôi còn nh , nh ng cũng hi u ra r ng, đ s m đ c m t món l cho ra l nh th , ông Bi m và anh Ph đã ph i bóp b ng, b t ăn trong nhi u ngày.

H n hai năm qua đi. S p đ n ngày măn tang ba tôi. S p đ n ngày anh Ph b mi ng tr u ăn h i, và th là ni m mong c bao lâu nay c a ông Bi m đã có c thành s th t.

L y anh đ Ph , ch Yên không ph i s ng xa nhà, ch có nhi u đ p t v thăm chúng tôi, cũng nh tôi, b t c lúc nào, cũng có th đ d dàng đ n v i ch . Cái h nh phúc nh bé c a lòng tôi sao mà náo n c, thi t tha và g n gũ đ n th !

Ch Yên! N u đ i ch đ ng g p m t tại h a éo le, n u ch c là ch Yên c mong th m kín m t ng i ch ng hi n lành nh anh Ph , thì đâu đ n n i ch ph i xa lìa tôi, l n tránh m i ng i, và tôi đâu có ph i vi t ra câu chuy n tình đau xót hôm nay!

C anh Ph n a, sao cái bóng dáng hi n lành c a anh lúc này không còn th p thoáng hi n ra qua hàng rào cây ru i n a, cái bóng dáng c làm ra th n nhiên, nh ng k th c là b i r i, xao xuy n, m i l n anh đ n nhà tôi?

Ch còn m t tháng n a, ba m i ngày n a, m t tu n trăng n a, là anh đ Ph s đem l sang nhà tôi xin c i ch Yên! Đ t nhiên, nh m t c n gió đ c, ng i c u h tôi, không rõ t đâu, sà xu ng mái nhà chúng tôi, l làm m t v khách báo h i. Nh ng cái gì x u xa, b i x y đ n v i ng i con gái đang kh p kh i tin vui, ng i con gái đau kh , tôi đã có đ p vi t h t ra trong truy n "Ch Yên".

Anh Ph không biết gì hết.

Mọi người trong nhà tôi không ai biết gì hết.

Chỉ có hai người biết: cậu tôi - tên tôi phàm - và tôi. Nhưng cậu tôi đã bỏ nhà tôi, trốn biết.

Tôi đi, nhưng tôi đi phải đi ngấm miêng, giấu tuấn đáy lòng mắt sợ thốt tàn nhàn mà nỡ u hờ ra, tôi chắc sợ làm cho đi anh đ Ph tan nát. Thà cứ đi anh y không biết gì cả, cứ đi anh ngốc, phờng đoán, kín đáo dò hỏi xung quanh. Rồi không dọn lòng đi c mãi, mắt hôm anh kéo tôi đi sát gần, hỏi rít nh:

- Nói thốt cho anh biết đi em. Tôi sao chỉ Yên đi bỏ nhà ra đi Ai đánh chỉ hay đi chỉ?

Tôi trả lời mà đôi mắt cay sè, nóng bỏng:

- Em không biết. Em không biết thốt mà. Chắc là... chắc là chỉ y bỏ mình đi không chỉ ngGiá nh m đi, nghe tôi nói nh th, anh Ph đã c. Nhưng lần này anh không còn có th c đi c n a. Mắt anh đánh đi. Tiếng anh nói, tôi nghe th u thào, không th t, tiếng nói nh r đi vào mắt kho ng tr ng r ng m h:

- L th t em nh? Sao chỉ Yên đi bỏ nhà ra đi?

Rồi anh nắm vọt xu ng gi ng, mắt tay vọt lên trán, th dài. Đó là mắt đáng nh m chán ch ng, tuy t v ng. Tôi sao tôi không nói th ng cho anh biết r ng chỉ Yên c a tôi, ng i v s p c i c a anh, đã bỏ mắt tên kh n n n làm nh c? Tôi sao? Tôi chỉ còn biết trả lời cho chính tôi nghe mà thôi.

T hôm chỉ Yên bỏ nhà ra đi, vì c làm đ u tiên c a m tôi là sang xin đi ông Bim và xin tr

c a i cho ông. M tôi tính nh m l i nh ng món l ông mang sang bi u nhà tôi, h t bao nhiêu, đ m tôi đáp l i b ng s ti n r ng rãi g p b i.

Nh ng ông Bi m m t m c t ch i. Đôi m t ông v n đã bu n, lúc này càng bu n h n. Ông v n m c b qu n áo v i trúc bầu đã s n đ ti p chuy n m tôi, b cánh ngày nào ông m c vào nh ng l n sang sêu t t. Tôi nh n th y ông già đi nhi u, đôi gò má nhô lên và n c da khô héo. Gi ng ông run run, ch m rãi:

- Bà cũng nh tôi, có ai mu n chuy n x y ra nh th này đâu. Ch th ng th ng Ph nhà tôi, h n ba ch c tu i đ u r i mà v n còn ch u c nh h m hiu. Ch đi l i thân tình t ngày còn ông c , xin bà ch c cho món ti n tr c a.

Nói xong, ông lim dim m t nhìn ra ngoài v n đ y n ng gió. V n là th gió hi n hòa, nh nhàng phe ph y ng n cau, gi u hoa râm b t, th gió đã đón tôi ngày nào tôi sang ch i v i anh đ Ph .

Không tr đ c c a cho ông Bi m, m tôi tính sang m t chuy n khác, hy v ng có th làm người ngoài đ c n i lòng anh Ph . Do đó, m tôi quen bi t m t nhà thuy n chuyên đ n kh p n o b n ch , buôn bán, đ i chác các m t hàng.

Ch thuy n là m t bà tr c đây th xã, có m t cô gái l n ch a ch ng. H c n m t tay chèo lái. D p may hi m có, m tôi gi i thi u anh đ Ph . Tho t đ u, anh không b ng lòng. M tôi c nói vào đ anh xiêu lòng đ n:

- Anh ch u khó xu ng thuy n v i h . H là nh ng ng i làm ăn th t thà, may ra anh cũng có ph n nh . Con Yên nó không l y đ c anh là m t thi t thòi cho nó l m. Anh ph i th ng l y ông c , th ng l y anh.

M tôi đã tính toán và x p đ t r t khéo. Anh đ Ph đ n s ng trong khoang thuy n ch t h p, làm sao kh i có nh ng "ra đ ng vào ch m" v i cô gái con bà ch ? Tr c l , sau quen, hu ng h anh Ph l i là ng i c n cù, ch u th ng, ch u khó, thì s m hay mu n, l a g n r m lâu ngày cũng bén.

Cu c đ i sông n c c a ng i con trai xã Hòa Tr ng b t đ u t đó. Đã nhi u canh gà l eo óc trên nh ng b n sông x Đã nhi u l n sao hôm, sao mai thay nhau hi n ra r i l m t t. Nh ng hình bóng anh đ Ph v n còn nguyên v n trong ký c tôi, th p thoáng bên kia hàng rào cây ru i, m i l n anh đ n nhà tôi. Cũng nh còn nguyên v n cái v h t h i c a ch Yên, khi ch n m ch t cánh tay tôi l n chót, r i v i vã b ra đi vào m t bu i sáng còn ch a rõ m t ng i.

Ch Yên! Ch đi đâu đ y? T i sao tôi không đ can đ m nói th t t t c cho anh đ Ph bi t? Tôi không dám nói ra vì đó là s th t! "Có nh ng s th t không nên nói ra", ai đã vi t nên câu chân lý đó?

Tôi mong cho con thuy n đ a anh Ph trên các tri n sông đ c thu n bu m, xuôi gió, cu c đ i anh đ c bình an ghé l i m t b b n yêu th ng. M t i có l n vui v nói v i chúng tôi:

- Th ng cha đ Ph t ng không g p may, th mà l i hóa ra t t s . Thôi thì cũng m ng cho nó

Nh ng m t i m ng h i v i, vì m t hôm, b t ng , anh đ Ph đã tr l i.

Anh không còn là anh đ Ph ngày nào n a. N c da anh đã s m n ng gió. Anh g y đi trông th y, đôi m t đăm chiêu m i m t. Ch khác tr c đây là anh đã có thêm b qu n áo b ng v i thô nhu m m u chàm xanh l nh m u sông n c.

Anh tr v , nh ng không còn ghé l i nhà chúng tôi nh bao nhiêu l n tr c n a. Trong ba gian nhà lá th a t , bên c nh ng i b già, anh s ng lúi lúi nh m t chi c bóng cô đ n. Đã t t h n cái gi ng k chuy n K i u kéo dài và bu n man mác.

Ngay c t i là ng i anh v n t ng t ra triu m n, anh cũng tìm cách lánh m t, hôm t i đ n g p anh, tr c khi lên đ ng ra th xã h c ti p. Tuy anh không hé môi nói vì sao anh b m con bà ch thuy n đ tr v v i cái xã Hòa Tr ng heo hút này, nh ng chúng tôi đ u bi t r ng, m t l n n a, đ i anh l i "đ t gánh".

Con thuyền buôn ghé lại ăn hàng trên các bến sông, đã thay chủ, và người chủ thuê mướn anh cũng đã thay lòng. Không còn thuyền "lúa gạo rơm" như hôm nào mà tôi từng mong ước cho anh Đ Ph, cho chú r h.

Tôi ra tận nhà vợ a h c, vợ a làm "gia sư" cho một nhà hàng cơm sát ngay ga xe lửa thị xã. Tôi đây, có nhu cầu toán người thay nhau đến ăn cơm và ngủ trọ.

Hầu như ngày nào cũng đi ra ngoài quang cảnh lòng: những đọt mủ phụ đi đọt đọt cao su và sang Tân th giới. Những tên cai mủ phụ l l m, một chút không ra một giọt máu, một túi bạc trở tiền mua người theo một giá rẻ nh, sau khi đã cơm từng ngón tay bắt lẩn và đi m ch lên từng giọt cam đoan đóng s n con đ u nhà th u: m i đ ng m t đ u phu sang Tân th giới và năm đ ng đ n đ t đ Nam K. Ch sau m t c ch khô, gạo là nh n s ti đ nh m ng, con người chủ t th y hoang mang, nghe nh có nhát dao nào cắt đ t lìa mình khi cu c đ i quen thu c, khi thân thích, quê h ng.

Một hôm, đang đ ng ch ng ki n c nh đau lòng kia, tôi bỗng giật mình nghe có tiếng ai gọi:

- Cậu! Cậu út!

Tôi đưa mắt tìm: anh Đ Ph! Bên cạnh anh là người chủ gái nghe tin em đi phu, nên vội ra thị xã tiễn chân. Tôi ch y lại với anh. Anh vẫn mặc bộ quần áo xanh lam màu sông nước, ch khác là phía trên ngực, vợ a đính thêm một mảnh vải trắng ngang hàng ch s phu phen! Tôi nhìn ngào h i anh:

- Anh đi đâu đây anh Ph? Sao anh lại ở đây?

Anh đưa tay áo lên giặt nước mắt, trở lại tôi:

- Tôi đi phu Tân Th Gi i c u . Ra đây tìm mãi không đ c vi c làm. Thôi thì cũng li u m t chuy n, có ng i, có ta, lo gì!

T phút g p i nhau, anh đ Ph và tôi không lúc nào còn mu n r i nhau ra a. C hai chúng tôi cùng n m ch tàu ngoài sân ga, su t m t đêm dài.

Chúng tôi yên i ng nhi u h n là nói chuy n, nh ng câu chuy n ngày x a vô cùng, vô t n, nh ng i đ t đo n, r i r c, vì tâm tr ng chúng tôi đang vào m t c c đ hoang mang. Cũng nh tôi, anh Ph tránh không nh c đ n tên ch Yên, tuy anh có h i thăm m tôi.

Đêm đó, tôi mong cho con tàu đ ng đ n, mong anh Ph đ i ý, tr v . Nh ng t t c ch là c m h hã. Anh đ Ph đã lãn tay, đã đi m ch r i. Anh đã dúi vào bàn tay ng i ch gái t gi y b c con công năm đ ng, n a s ti n bán đ i mình đ g i v ph ng đ ng b .

Và con tàu đang lù lù ti n đ n, sau m t h i còi thét lên, xé ru t. Anh đ Ph đ ng b t dây. Tôi ôm ghì i y anh, khóc n c n . M t bàn tay ch c n ch kéo tôi ra, n anh Ph và toán phu vào trong cái toa s t đen ngòm, cái toa th ng ngày v n dùng ch súc v t, khóa i.

Khi đoàn tàu l l chuy n bánh, t gi a đám ng i còn hoang mang, ng ngác, ch gái anh đ Ph v t lao ra, đâm b ch y theo tàu, ch y theo em, ch y th t nhanh, gào khóc, v y g i, nh mu n gi ng i kh i thép, cho đ n khi đ t h i, ch n m ngã v t xu ng bên đ ng.

Con tàu m h t t c l c, phun khói m t mù.

T phút đó, không bao gi tôi còn g p i anh đ Ph n a.